

Startbeslissing signaalgebied WILDERTSE BEEK (SG_R3_MAA_08) ESSEN

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31/03/2017

LEESWIJZER

Op 31/03/2017 nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijn actie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied in kwestie de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied.

Hoofdstuk 2 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 3 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,...)
indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);
2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)
indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;
3. Optie C - vrijwaren van bebouwing
indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 4 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief “Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden” in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

1 Situering

1.1 Algemeen

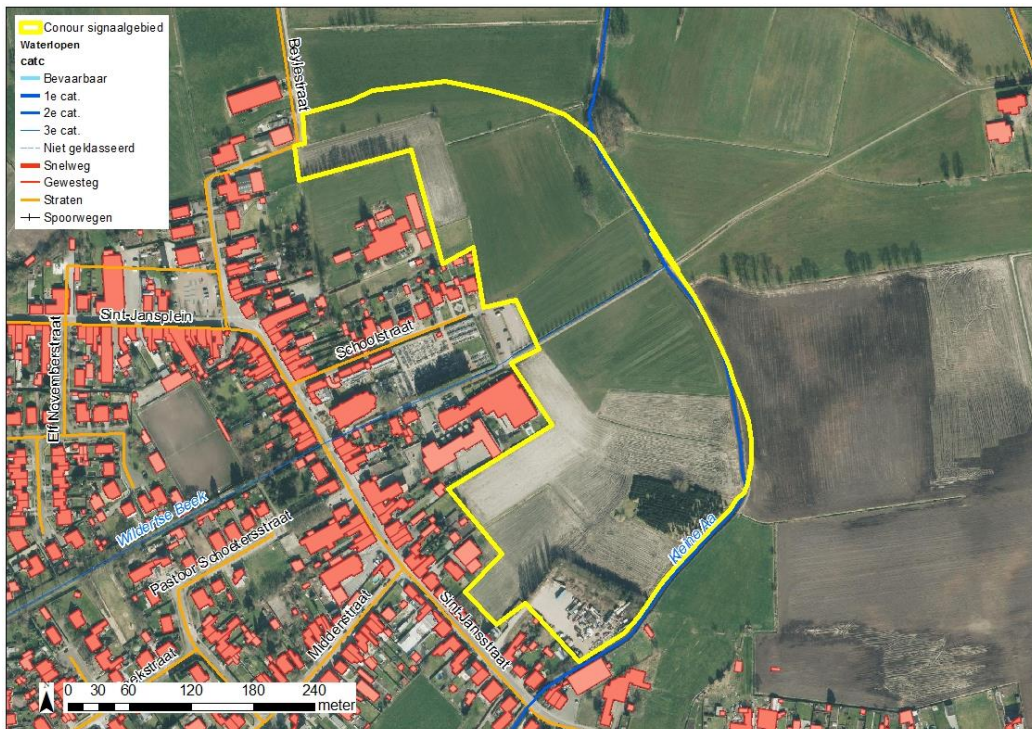
Gemeente(n): Essen

Provincie(s): Antwerpen

Ligging: Wildertse Beek

Bekken: MAASBEKKEN

Betrokken waterlopen: Kleine Aa (2e cat), Wildertse Beek (3e cat)

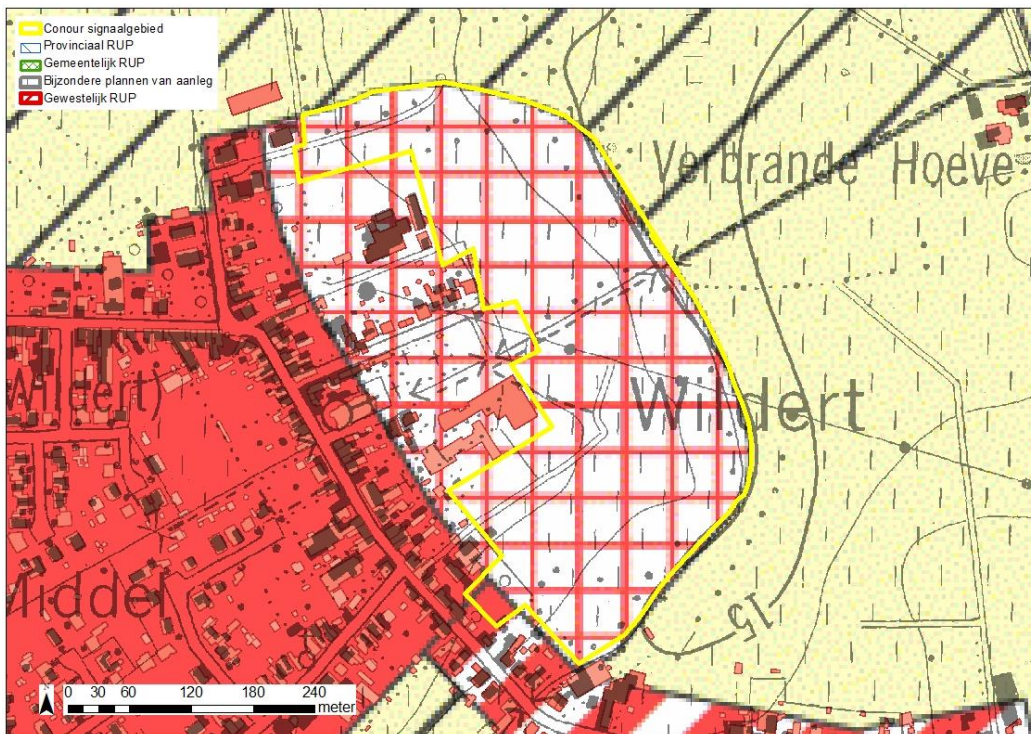
Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van straatnamen, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-08-14).

Huidige planologische bestemming:

Het signaalgebied is gelegen binnen woonuitbreidingsgebied en een beperkt deel in woongebied met landelijk karakter.

Globale beschrijving:

Een groot deel langs de Kleine Aa is niet ontwikkeld en wordt momenteel gebruikt voor landbouwdoeleinden (weiland of akkerland).

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-08-14).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 4/11/2014 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering MAASBEKKEN geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden. De motivatie voor opname is als volgt:

De strook van 1 ha langs de Kleine Aa ligt in overstromingsgevoelig gebied en is onderdeel van een groter niet-ontwikkeld WUG. Door de gemeente is dit gebied in het gemeentelijke ruimtelijk structuurplan opgegeven als prioritair te herbestemmen ter vrijwaring van de vallei van de Kleine Aa.

De afbakening van het signaalgebied werd tijdens het gevoerde overleg besproken. Initieel werd enkel een smalle strook van 1 ha langs de Kleine Aa afgebakend als signaalgebied omdat hier een overstromingsproblematiek heerst. We hebben ervoor gekozen het volledig WUG dat nog niet ontwikkeld is als signaalgebied mee te nemen.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) zijn overstromingsgevaarkaarten in opmaak die voor definitieve goedkeuring zullen voorgelegd worden op de CIW van oktober 2013. Onderstaande kaarten betreffen de voorlopige kaarten, goedgekeurd op de CIW-vergadering van december 2012 en geven een inschatting van de overstromingskans onder huidige klimaatomstandigheden. Ze vormen een aanvulling of verfijning op de informatie die bij de opmaak van de fiches door de bekkenbesturen beschikbaar was.

De overstromingskansen klein, middelgroot en groot komen voor de Vlaamse waterlopen in alle bekkens bij benadering overeen met overstromingen met een terugkeerperiode van 10, 100 en 1000 jaar. Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkaarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

Voor het gebied is er geen modellering beschikbaar.

3.1.2 KLIMAATTOETS

De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de orbp-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

De Kleine Aa is niet opgenomen in de ORBP studie. Daarom is het niet duidelijk wat de overstromingskans en de overstromingsdiepte bij middelgrote overstromingskans is in het gebied.

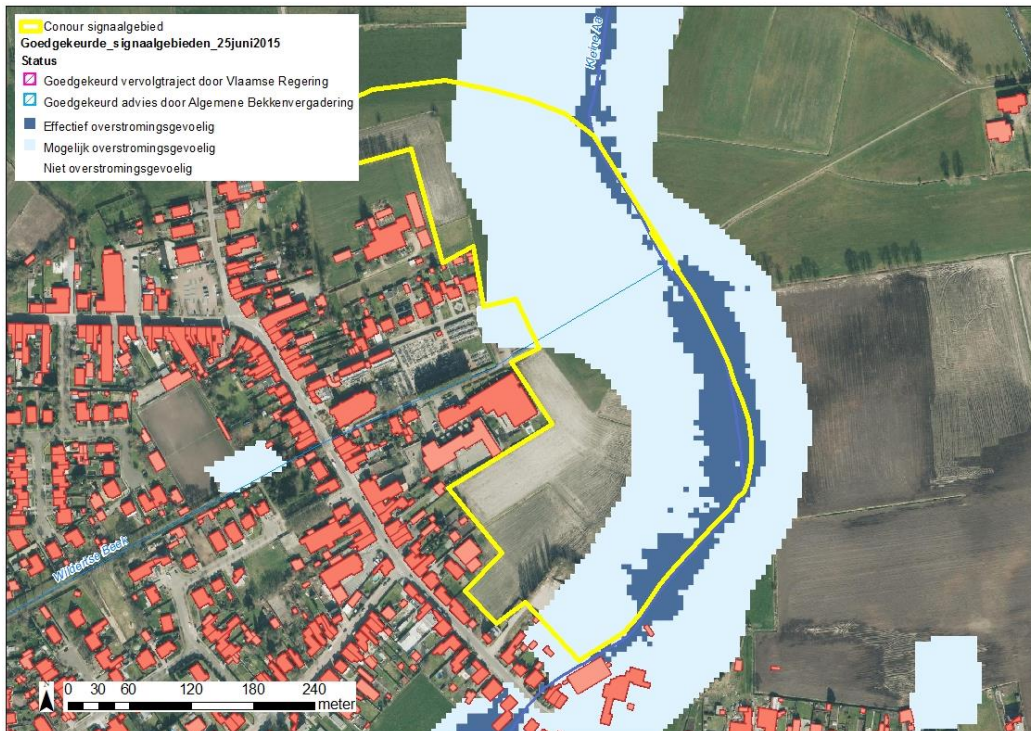
¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

3.2 Bespreking watersysteem

Een smalle strook langs de kleine Aa ligt in effectief overstromingsgevoelig gebied. De rest van het signaalgebied ligt bijna volledig in mogelijk overstromingsgevoelig gebied.

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014.

4 Gebiedsvisie

4.1 Beleidsdocumenten Integraal Waterbeleid

Aangezien een deel van het signaalgebied in overstromingsgevoelig gebied ligt is het niet aan te raden het gebied volledig te bebouwen.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

In het GRS staat de omzetting van het WUG als prioritaire actie vermeld. “Gedeeltelijk omzetten van het woonuitbreidingsgebied Wildert dat gelegen is in de beekvallei van Kleine Aa. De zone wordt omgezet in een groene of gele bestemming of wordt aangeduid als overstromingsgebied”. Het woonuitbreidingsgebied Wildert mag, buiten het huidig bebouwde deel, niet meer aangesneden worden, zoals in het GRS beschreven staat. De afbakening zoals deze werd voorgesteld in de startbeslissing is in orde.

Visie: Een deel van het gebied kan omgezet worden naar agrarisch gebied en het deel langs de Aa naar natuurgebied. (gaande van 10m naar 20m, vermits de subsidies onafhankelijk zijn van de gekozen zone zoveel mogelijk natuurgebied voorzien).

4.3 Lopende initiatieven:

n.v.t.

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

Op 12/05/2015 ging een overleg door met de gemeente, de provincie, Ruimte Vlaanderen en het bekkensecretariaat. De gemeente gaat akkoord met de afbakening die werd voorgesteld. Zij willen het gebied niet ontwikkelen en zijn dus voorstander voor de opmaak van een RUP en het gebied te herbestemmen naar deels landbouwgebied, deels natuurgebied. De provincie gaf aan dat het geen PRUP zullen opmaken en ook de gemeente heeft geen budget voor de opmaak van een RUP. Een mogelijke oplossing zou zijn dat dit RUP als compensatie van een ander RUP wordt bekeken. De gemeente haalde aan dat er een RUP rond recreatie in opmaak is waarbij momenteel elders een compensatie werd voorzien. Er wordt aan het studiebureau gevraagd of het mogelijk is de compensatie van dat RUP aan te passen naar deze compensatie.

De gemeente heeft dit bekeken samen met het studiebureau en het RUP van het signaalgebied kan toch niet als compensatie dienen voor het bestaande RUP.

De gemeente gaf tijdens het ambtelijk bekkenoverleg van 20/10/2015 aan dat ze eerst een idee willen hebben van de mogelijke planschadevergoeding alvorens als initiatiefnemer van het RUP te worden vermeld. Er werd opnieuw een overleg georganiseerd tussen de provincie, het bekkensecretariaat en de gemeente op 29/10/2015. Tijdens dit overleg werd een schatting gemaakt van de maximale planschadevergoeding. In het signaalgebied zijn slechts een aantal percelen gelegen langs een uitgeruste weg. Enkel voor de eerste 50m van het perceel, grenzen aan de weg, is er recht op een planschadevergoeding. Door de heroriëntatie van het rubiconfonds kan de gemeente rekenen op een subsidie van 60% voor de mogelijke planschade. Daarnaast kan de gemeente ook rekenen op subsidie voor de opmaak van open ruimte RUP's, nl. €1000/ha met een maximum van €30.000.

Op 04/11/2015 heeft het college van burgemeester en schepenen zijn goedkeuring gehecht aan de ontwerp-startbeslissing. De gemeente zal het RUP opmaken onder voorwaarde dat de 60% subsidies voor planschade van het Rubiconfonds gegarandeerd moet zijn.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied.

Het ganse gebied willen we vrijwaren van bebouwing. We kiezen er daarom voor om het gebied te herbestemmen naar landschappelijk waardevol agrarisch gebied en een beperkte strook natuurgebied langs de waterloop.

B: maatregelen met behoud van bestemming

- n.v.t.

A: watertoets

- n.v.t.

Instrument:

Er zal een RUP worden opgemaakt.

Initiatiefnemer:

De gemeente wordt als initiatiefnemer aangeduid voor de opmaak van het RUP.

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Een smalle strook langs de kleine Aa ligt in effectief overstromingsgevoelig gebied. De rest van het signaalgebied ligt bijna volledig in mogelijk overstromingsgevoelig gebied. Het signaalgebied komt (vanuit het watersysteem) niet in aanmerking voor verdere ontwikkeling aangezien ze in overstromingsgevoelig gebied gelegen zijn.

Beslissing Vlaamse Regering d.d. 31/03/2017

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het bovenstaand ontwikkelingsperspectief en gelast de bevoegde instanties om het ontwikkelingsperspectief te respecteren en de voorwaarden uit de ontwerp-startbeslissing door te vertalen bij de toepassing van de watertoets.